

Okul Öncesi Dönem Çocuklarının Dijital Medya Ekranını Problemlili Kullanımları ve Sosyal Becerilerinin İncelenmesi

Büşra BAKIRCI¹, Duygu ÇETİNGÖZ²

Öz: Bu araştırmada, okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemlili kullanımları ve sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu random örnekleme yöntemiyle 2022-2023 eğitim öğretim yılında İzmir iline bağlı sekiz ilçeden MEB'e bağlı toplam 24 bağımsız anaokuluna devam eden, normal gelişim gösteren 431 çocuk olarak belirlenmiştir. Araştırmada veri toplama araçları olarak Kişisel Bilgi Formu, Problemlili Medya Kullanım Ölçeği Kısa Formu ve Sosyal Beceri Ölçeği kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre cinsiyet ve baba eğitim durumu değişkenlerinin problemlili medya kullanımı ve sosyal beceri üzerinde etkili olmadığı tespit edilmiştir, anne eğitim durumu problemlili medya kullanımı ve sosyal becerilerin öz kontrol alt boyutunda etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca problemlili medya kullanımı ve sosyal beceriler arasında negatif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucuna göre dijital medyanın problemlili kullanımının sosyal becerilerin yordayıcısı olduğu ifade edilebilir.

Anahtar Sözcükler: Okul Öncesi Dönem, Dijital Medya Ekranının Problemlili Kullanımı, Sosyal Beceri

Examining the Problematic Usage of Digital Media Screens and Social Skills of Preschool-Age Children

Abstract: This study aimed to examine the relationship between problematic digital media use and social skills in preschool children aged 48-72 months. A correlational survey model was used for this purpose. The study group was determined through random sampling and consisted of 431 who were attending 24 independent preschools affiliated with the Ministry of National Education (MoNE) in eight districts of İzmir during the 2022-2023 academic year, all showing normal development. Data collection tools used in the study included the Personal Information Form, the Problematic Media Use Scale Short Form, and the Social Skills Scale. The results of the research indicated that, while the variables of gender and father's education level were found to have no effect on problematic media usage and social skills, the mother's education level was found to have an effect on problematic media usage and the self-control subdimension of social skills. Furthermore, a negative relationship was found between problematic media usage and social skills. Based on the regression analysis, it can be stated that problematic media usage is a predictor of social skills.

Keywords: Preschool Period, Problematic Use of Media Screens, Social Skills

Geliş Tarihi: 18.10.2024

Kabul Tarihi: 02.12.2024

Makale Türü: Araştırma Makalesi

¹ Millî Eğitim Bakanlığı, İnkapı İlkokulu, Siirt, Türkiye, e-posta: busrabkrc97@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3827-3456>

² Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, İzmir, Türkiye, e-posta: duygucetingoz@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4055-1459>

Atf için/ To cite:

Bakırcı, B., & Çetingöz, D. (2025). Okul öncesi dönem çocuklarının dijital medya ekranını problemlili kullanımları ve sosyal becerilerinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 39(1), 162-177. <https://doi.org/10.33308/26674874.2025391835>

Okul öncesi eğitim, çocuğun doğumundan başlayarak temel eğitime kadar olan tüm deneyim ve yaşanmışlıklarını kapsayan eğitim sürecidir. Sıfır altı yaş aralığında yer alan çocuğun bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal gelişiminin hızının yoğun olduğu ve kişiliğinin şekillenmeye başladığı, temel becerilerin çocuğa kazandırıldığı kritik bir zaman dilimidir (Kandır, 2001; Razon, 1987; Akt. Vural, 2006). Bu dönemde yaşanan tüm değişimler çocuğun gelecekteki yaşantısında büyük önem arz etmektedir. Günümüzde çocuğun geleceğinde büyük önem taşıyan okul öncesi dönemde internete erişim ve kullanım oranları artmıştır. Ayrıca teknolojik ürünlerin artışıyla beraber çocukların bu olanaklara erişimi geçmişe göre oldukça kolaylaşmıştır (Ergüney, 2017). Çocukların yoğun olarak etkileşim halinde olduğu dijital medya araçları televizyon, akıllı telefon ve bilgisayardır (Billieux ve diğerleri, 2015; Kubey & Csikszentmihalyi, 2002; Sayan, 2016). Yaşamın ilk yıllarından itibaren bu araçlara maruz kalma ilerleyen yıllarda birtakım sorunların oluşmasına neden olabilmektedir. Özellikle bu araçların çocuklarda kontrolsüz ve denetimsiz kullanımı sonucu çocukların da ekran bağımlılığı yaşadığını ifade etmek mümkündür (Sönmezer & Balcıoğlu, 2023).

Günümüzde 0-6 yaş aralığındaki çocukların kullandıkları teknolojik ürünler farklılıklar göstermektedir. Çocuklar dijital cihazları yoğun kullanarak geniş ve çeşitli deneyimler edinmektedir (Guðmundsdóttir & Hardersen, 2012). Bu yoğun ve artan kullanım beraberinde olumlu ya da olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Dijital çağda büyüyen çocuklar için bu deneyimler sorun olarak karşımıza çıkabilmektedir. Bu bağlamda dijital medya araçlarının kullanımının kontrol edilmesi çocuklar açısından önem taşımaktadır (Arslan ve diğerleri, 2014; Muslu & Bolışık, 2009). Dijital medya araçları birçok yönden çocukların öğrenmeleri üzerinde kalıcı ve olumlu katkı sağlarken (Christen, 2009; Costley, 2014; Gözen ve diğerleri, 2021; Tutkun, 2011) diğer taraftan dijital medya ekranlarının problemlili kullanımından kaynaklanan olumsuzluklar da bulunmaktadır. Dijital medya araçlarının tavsiye edilenden fazla kullanılması sonucu çocuklarda duygusal, fiziksel, zihinsel açıdan sorunlara yol açtığı birçok araştırma tarafından ortaya konulmuştur (Can, 1995; Cordes & Miller, 2000; Durak, 2019; Furuncu, 2019; Lemmens ve diğerleri, 2009; Karaboğa, 2019; Kılınç, 2015; Kuyucu, 2017; Lissak, 2018; Radesky & Christakis, 2016). Dijital medya araçlarının olumsuz şekilde kullanımı sonucunda ortaya çıkan önemli bir sorunun da sosyal beceriler konusunda yaşanan güçlükler olduğu belirtilmektedir (Chiu ve diğerleri, 2004; Mustafaoglu & Yasacı, 2018; Toran ve diğerleri, 2016).

Yapılan bazı araştırmalarda dijital medya araçlarının olumsuz bir sonucu olarak çocukların sosyal becerilerinin ve akademik başarılarının olumsuz etkilendiği belirlenmiştir (Chiu ve diğerleri, 2004; Hancox ve diğerleri, 2005; Horzum, 2011; Mustafaoglu & Yasacı, 2008; Toran ve diğerleri, 2016). Uzun süre dijital ekrana maruz kalan çocukların davranış bozuklukları gösterdikleri yapılan çalışmaların sonuçlarına yansımaktadır (Mistry ve diğerleri, 2007). Çocukların yaratıcılıklarının yanı sıra dikkatlerini de olumsuz etkilendiği bilinmektedir. Dikkat sürelerinin azalması ve dikkat dağınıklığı yaşanması gibi sonuçlar doğurmaktadır (Cordes & Miller, 2000; Granic ve diğerleri, 2014; Özmert ve diğerleri, 2002). Başka bir araştırmada ise yine medya araçlarının hayatımıza sunduğu kolaylıkların yanı sıra olumsuzluklarının da olabileceği aynı zamanda medya araçlarının yanlış kullanımı sonucunda ortaya çıkacak sorunların sosyal, psikolojik ve sağlık sorunları olarak çoğaltılabileceği ifade edilmiştir (Cha & Seo, 2018). Medya araçlarının sık kullanımı birçok risk ve sağlık sorununun ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda çocukların medyadan çeşitli alanlarda olumsuz etkilenebilecekleri ifade edilmektedir (Strasburger ve diğerleri, 2013).

Okul öncesi dönemde problemlili medya ekranının kullanımıyla ilişkili etmenler incelendiğinde cinsiyet araştırılan değişkenlerden birisidir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in 2022 yılında yayımladığı raporuna göre Türkiye'de 6-15 yaş arası çocukların interneti tercih etme yüzdeleri önceki yıllara oranla artış göstererek %82,7 olarak belirlenmiştir. Cinsiyete göre bu dağılım incelendiğinde %83,9 kullanım oranına sahip erkeklerin, kullanım oranı %81,5 olan kızlara oranla daha yüksektir. Aynı zamanda 6-10 yaş arası çocuklarda dijital oyun oynayan erkek çocukların oranı %38,7; kızlarda ise bu oran %26,4 olarak tespit edilmiştir. Erkek çocukları hem dijital oyun tercihi hem de dijital oyun oynama sıklığı olarak kız çocuklarını geride bırakmıştır. Dijital oyun bağımlılığı üzerinde cinsiyetin etkisiyle de ilgili araştırmalar yapılmıştır. Yapılan bazı araştırmaların sonuçlarına göre erkek çocukların dijital oyun bağımlılıklarının kız çocuklarına oranla daha yüksek olduğunu saptanmıştır (Aydoğdu, 2018; Erboy & Vural, 2010). Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)'ün 2013 yılında yaptığı Çocuk ve Medya Kullanma Alışkanlıkları Araştırması'ndan elde edilen

verilere göre erkek çocukların kız çocuklarına kıyasla daha fazla televizyon izlediği belirtilmiştir. Aynı zamanda erkek çocuklarının televizyonu kız çocuklarına göre daha önemli gördüğü ifade edilmiştir. Yapılan araştırmanın sonuçlarından birisi de erkek çocukların bilgisayar oyununu kızlara kıyasla daha çok oynuyor olduklarıdır. Tablet ve bilgisayarı da erkek çocuklar daha fazla kullanmaktadır. Budak (2020) okul öncesi dönem çocuklarında görülen dijital oyun bağımlılıklarını ele alan araştırmasında erkek çocuklarının bağımlılık oranlarının kız çocuklarına göre daha yüksek olduğunu saptamıştır.

Okul öncesi dönemde problemleri medya ekranı kullanımıyla ilişkili değişkenlerden bir diğeri de anne-baba eğitim durumudur. Güzen (2021) 4-6 yaş çocuklarının dijital oyun bağımlılığına yönelme durumları ile ilgili yaptığı çalışmada babaların çocuklarını annelere göre daha fazla dijital medya araçlarına yönlendirdikleri, aynı zamanda çocuğun babasının eğitim düzeyindeki yükselmeye bağlı olarak çocukları daha fazla dijital medya araçlarının kullanımına yönlendirdikleri saptanmıştır. Levine ve diğerleri (2019) çalışmalarında eğitim düzeyi düşük ebeveynlere sahip çocukların medyayı daha fazla kullandıkları fakat eğitim düzeyi yüksek ebeveynlere sahip çocukların daha az medya araçlarını kullandıklarını belirlemişlerdir. Edis (2020) yaptığı çalışmada annelerin dijital medya araçlarının olumsuz etkilerine daha çok hassasiyet gösterdiklerini belirtmektedir. Sonuç olarak anneler açısından olmasa da babaların eğitim durumunun çocukların dijital medya kullanımı süreçleri üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Sosyal beceriler erken yaşlardan itibaren edinilmesi gereken beceriler arasında ilk sırada yerini almaktadır (Karaşahin, 2016). Okul öncesi eğitim çocukların fiziksel, zihinsel, dil gelişiminin yanı sıra sosyal gelişimi üzerinde de etkili görülmektedir (Bülbül, 2008). Sosyal becerilerin oluşturulduğu ilk evreler okul öncesi dönem içerisinde yer almaktadır (Gülay & Akman, 2009; Yazıcı & Çetin, 2020). Doğru kazanılmış sosyal beceriler ilerleyen yıllarda çocukların yüksek akademik becerilerini, sosyal hayatlarını ve okul dışında geçirdikleri zamanı etkilemektedir. Çünkü çocuklar ilerleyen yıllarda karşılaşacağı sıkıntılara karşı beceri kazanmış olup hayal kırıklıkları ile baş edebilmektedirler (Karataş, 2020). Öte yandan sosyal becerilerin yüksek düzeyde olması bireylerin arkadaşlık ilişkilerini olumlu bir biçimde etkilemektedir. Böylece ilerleyen yaşamlarında başarıya ve uyum sağlama becerilerine sahip olmaktadır (Gündoğan ve diğerleri, 2014; Hart ve diğerleri, 2003).

Okul öncesi dönemde sosyal beceriler ile ilişkili etmenler incelendiğinde biri de cinsiyet olarak görülmektedir. Gomes ve Pereira (2014) okul öncesi eğitim alan çocukların sosyal becerilerinin kazanılmasında cinsiyetin etkisi üzerine yaptıkları çalışma sonucunda kız çocuklarının erkek çocuklarına göre sosyal ortaklığa ve sosyal etkileşime dayalı davranışları daha fazla gösterdiklerini ifade etmektedirler. Öte yandan erkek çocuklarının dikkat sorunları, aşırı hareketli, antisosyal ve agresif davranışlar sergiledikleri sonucuna ulaşmışlardır. Başka bir çalışmada da kız çocuklarının erkek çocuklarına kıyasla iş birliği, kendini açıklayabilme ve öz denetim noktasında başarılı oldukları görülmektedir. Öte yandan araştırma sonuçlarına göre erkek çocukların sınıf içerisinde kız arkadaşlarına göre daha problemleri davranışlar sergiledikleri ifade edilmektedir. Çocuğun sosyal becerileri üzerinde anne babanın eğitim durumlarının etkisine yönelik araştırmalar da bulunmaktadır. Eğitim düzeyi düşük olan ebeveynlerin çocuklarının sosyal becerileri de düşük tespit edilmiştir (Atmaca ve diğerleri, 2020). Ebeveynlerin eğitim durumlarının yüksek olması ise çocukların sosyal becerilerini olumlu etkilemektedir (Özabacı, 2006). Özcan (2018) çalışmasında anne eğitim düzeyinin yükselmesiyle çocuklarının sosyal beceri düzeyinin de arttığını belirtmektedir.

Dijital medya araçlarının gün geçtikçe gelişmesi ile bu araçlar çocukların hayatının vazgeçilmezleri arasında yer almaktadır. Bu araçların çocukların fiziksel, bilişsel ve sosyal gelişimlerine bazı etkileri bulunmaktadır. Çocukların dijital medya araçlarına bağlanmaları sonucunda çocukların sosyalleşmelerini engelleyen ve sosyal aktivitelerini azaltan etkileri de mevcuttur. (Edis, 2020; Özkan & Hira, 2017; Tüzün, 2002). Dijital medya araçlarının problemleri kullanımı çocukların sosyal becerilerini olumsuz etkilemektedir. Özellikle internet ortamında kendisini karşı tarafa olduğundan farklı ve yanlış aktaran çocukların düşük sosyal beceri düzeyine sahip olduğu aktarılmaktadır (Harman ve diğerleri, 2005). Dijital oyun bağımlılığı ve sosyal beceriler ile ilgili bağlantıları inceleyen çalışmalara göre dijital oyun bağımlılığı ve internet kullanımının çocukların sosyal becerileri üzerinde etkileri olduğu ifade edilmektedir (Aslan ve diğerleri, 2022; Caplan, 2002; Roe & Muijs, 1998; Whang ve diğerleri, 2003). Yapılan çalışma sonuçlarına göre ekran başında geçirilen sürenin

sosyal becerileri olumsuz etkilediği bulunmuştur. Çocuklarda yalnızlık, saldırganlık gibi sosyal problemlere yol açtığı ifade edilmektedir. Mustafaoğlu ve Yazıcı (2018) ise yaptıkları çalışmada dijital oyun oynamanın çocuklarda depresyon, aile içi etkileşim ve sosyal becerilerde azalmaya neden olduğunu saptamışlardır.

Alan yazına bakıldığında dijital medya ekranının problemlili kullanımı ve sosyal becerilerin beraber yorumlandığı araştırmalar sınırlıdır (Aslan ve diğerleri, 2022; Beadini, 2023; Christakis & Zimmerman, 2007; Kılıç, 2012; Özcan ve diğerleri, 2023; Özcan, 2018; Özkılıç Kabul 2019; Pagani ve diğerleri, 2010; Toyran, 2000). Bir başka önemli nokta ise alan yazında yapılmış araştırmalar gözden geçirildiğinde yaş grubu okul öncesi dönem çocuklarının olduğu çalışmaların daha az sayıda olduğu gözlemlenmiştir (Beadini, 2023; Kılıç, 2012; Özcan ve diğerleri, 2023; Özcan, 2018; Özkılıç Kabul, 2019; Pagani ve diğerleri, 2010; Toyran, 2000). Buraya kadar yapılan açıklamalara dayalı olarak araştırmacının problem cümlesi “Okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemlili kullanımı ve sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkiler nedir, okul öncesi dönem çocuklarının dijital medya ekranını problemlili kullanımı sosyal beceri düzeylerini yordamakta mıdır?” olarak belirlenmiştir. Araştırmada cinsiyet, anne ve baba eğitim durumu gibi değişkenlerin inceleniyor olmasının çalışmanın özgünlüğü bakımından alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma ile 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemlili kullanımlarının ve sosyal becerilerinin incelenmesinin sonraki çalışmalara katkı sunması beklenmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemlili kullanımı ve sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli genel tarama modelleri içerisinde yer alır ve birden fazla sayıdaki değişkenler arasında farklılaşma olup olmadığını ve bu farklılığın derecesini belirlemeyi sağlayan araştırma modelidir (Karasar, 2005).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu random örnekleme yöntemiyle seçilen 2022-2023 eğitim öğretim yılında İzmir iline bağlı Bayraklı, Bornova, Buca, Çiğli, Gaziemir, Karabağlar, Karşıyaka ve Konak olmak üzere 8 ilçeden MEB’e bağlı toplam 24 bağımsız anaokullarına devam eden, normal gelişim gösteren 48-72 aylık 431 çocuktan oluşmuştur.

Araştırmada yer alan katılımcıların cinsiyet, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, ilgili demografik özelliklerinin betimsel istatistiklerine yönelik frekans ve yüzde dağılımları belirlenmiştir. Katılımcıların %54,5’i kız, %45,5’i erkektir. Anne ve baba eğitim durumları incelendiğinde, annelerin %14,6’sı ortaokul ve altı, %39,3’ü lise, %13,5’i ön lisans ve %18,1’i lisans ve üzeri; babaların ise %8,1’i ortaokul ve altı, %35,5’i lise, %11,8’i ön lisans ve %34,1’i lisans ve üzeri eğitim düzeyine sahiptir.

Çalışmada Kullanılan Ölçme (Veri Toplama) Araçları

Problemlili Medya Kullanım Ölçeği (Kısa Form)- (PMKÖ-KF)

Ölçek 2019 yılında Domoff ve diğerleri tarafından 4-11 yaş çocukların problemlili medya kullanımlarını belirlemek üzere geliştirilmiştir. Ölçek 27 maddelik uzun form ve 9 maddelik kısa forma sahiptir. Bu çalışmada kısa form kullanılmıştır. Maddeler için DSM-V’te ismi geçen ‘İnternet Oyun Oynama Bozukluğu’ başlığı temel alınmıştır. Problemlili Medya Kullanım Ölçeğinin Uzun Form (27 Madde) ve Kısa Form (9 Madde) için geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları yapılmıştır. Çalışmada kullanacağımız PMKÖ-KF’nin Cronbach’s Alfa değerleri .93 olarak analiz sonuçlarına yansımıştır (Domoff ve diğerleri, 2017). Problemlili Medya Kullanım Ölçeği’nin Türkçe’ye uyarlanma çalışması yapılmıştır. Uyarlanma çalışmasının ilk aşamasında 324 kişilik örneklem kullanılmıştır. Daha güvenilir sonuçlar elde etmek için 213 kişilik farklı bir örneklem grubuna ölçekler tekrar uygulanmıştır. Tek faktörlü yapıda doğrulayıcı faktör analizi sonuçları modele ait uyum iyiliği indekslerinin yeterli olduğu yönündedir ($\chi^2= 49.02$, $p= .01$, $sd= 211$, $\chi^2 /sd= 1.81$, $GFI= .96$, $CFI= .91$, $RMSEA= .062$). Çalışmada kullanılan PMKÖ-KF’nin uyarlanma çalışmaları sonucu elde edilen Cronbach’s alfa güvenilirlik

katsayısı .92 ve ölçeğin iç tutarlık katsayısı .90 olarak hesaplanmıştır. Analiz sonuçları değerlendirildiğinde elde edilen değerlerin kabul edilebilir düzeyde ve araştırmalarda kullanılacak yeterliğe sahip olduğu tespit edilmiştir (Furuncu & Öztürk, 2020).

Sosyal Beceri Ölçeği

Ölçek Anme ve diğerleri tarafından oluşturulmuştur. Araştırmaya toplam 30993 çocuk katılmış ve Cronbach alfa katsayıları .91 ile .93 arasında değişen sonuçlar bulunmuştur (Anme ve diğerleri, 2013). Ölçeğin Türkçe formunun geçerlik güvenirlik çalışması Karaşahin (2016) tarafından yürütülmüş ve SBÖ'nin iç tutarlık katsayılarının belirlenmesi amacıyla maddeler 0 ve 1 şeklinde kodlandırılmıştır. Bu nedenle Cronbach alfa yerine KR-21 formülü kullanılmıştır (Karaşahin, 2016). SBÖ'nin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması için 508 katılımcı ile yapılmıştır. Üç faktörlü yapıda doğrulayıcı faktör analizi sonuçları modele ait uyum iyiliği indekslerinin yeterli olduğu yönündedir ($\chi^2= 459,54$, $p= .000$, $sd= 205$, $\chi^2 /sd= 2.24$, $GFI= .96$, $CFI= .91$, $RMSEA= .049$). Geçerlik ve güvenirlik çalışması neticesinde elde edilen sonuçlar, test edilen ölçeğin orijinalini destekleyici nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Ölçeğin Türkçe formunda işbirliği alt boyutunda 8, öz-kontrol boyutunda 7 ve hakkını arama boyutunda 7 madde olmak üzere 22 madde bulunmaktadır. Analiz sonuçlarına göre Sosyal Beceri Ölçeğinin iç tutarlılık katsayıları incelendiğinde en düşük işbirliği faktöründe .72, sonrasında öz-kontrol faktöründe .73, hakkını arama faktöründe .76 ve ölçeğin toplamında ise .79 düzeyinde olduğu belirlenmiştir. Yapılan çalışma sonucu ölçeğin geçerli ve güvenilir olduğu tespit edilmiştir (Karaşahin ve diğerleri, 2021).

Veri Toplama ve Analizi

Araştırma için etik kurul izni aldıktan sonra İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinlerin alındığı okullarla iletişim kurularak formlar elden teslim edilmiştir. Her sınıfın okul öncesi öğretmeni tarafından ebeveynlere formların ulaştırılması sağlanmıştır. Formların geri dönüşleri yaklaşık iki hafta içinde tamamlanmıştır. Araştırmada kullanılacak formlar ebeveynler tarafından gönüllülük esasına uygun olarak doldurulmuştur. Bunun için ebeveynler gönüllülük formlarını doldurmuşlardır. Veri toplama sürecinde başta gönderilen 460 formdan, 431 ebeveynin formları eksiksiz doldurduğu belirlenmiştir.

Araştırma sonucu elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktararak Microsoft Excel paket programı ile düzenlendikten sonra SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 29.0 paket programı ve ile analiz edilmiştir. Analizlere başlamadan önce sayısal verilerin normal dağılıma uygunluğu Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (basıklık) testleri, Histogram ve Q-Q Plot grafikleri ile incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda verilerin normal dağılımdan geldiği sonucuna ulaşılmıştır. Kategorik veriler frekans ve yüzde değerleri ile gösterilirken sayısal veriler ortalama ve standart sapma değerleriyle gösterilmiştir. Veri analizi yapılırken, iki bağımsız grup karşılaştırması için veriler normal dağılımdan geldiği için Independent Sample T Testi kullanılmıştır. 2'den fazla bağımsız grup karşılaştırmalarında normal dağılım gösteren değişkenler için ANOVA testi kullanılmıştır. Tüm testler için istatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak kabul edilmiştir. Aşağıda yer alan Tablo 1'de problemleri medya kullanım ölçeği ile sosyal beceri ölçeği ve alt boyutlarına ait istatistikler sunulmuştur.

Tablo 1. Problemleri Medya Kullanım Ölçeği İle Sosyal Beceri Ölçeği Ve Alt Boyutlarına Ait İstatistikler

	$\bar{x} \pm SS$	Alt-üst	CA (α)	Skewness	Kurtosis
Problemleri Medya Kullanım Ölçeği	16,01±6,04	9,00-36,00	0,814	1,002	0,430
Sosyal Beceri Ölçeği	18,30±2,51	9,00-22,00	0,718	-0,766	0,466
İş Birliği	7,04±1,25	3,00-8,00	0,728	-1,248	0,883
Öz Kontrol	4,91±1,46	0,00-7,00	0,732	-0,476	-0,286
Hakkını Arama	6,34±0,98	3,00-7,00	0,758	-1,557	1,770

$\bar{x} \pm SS$ =ortalama± standart sapma, CA (α)=Cronbach's Alpha

Tablo 1 incelendiğinde problemleri medya kullanım ölçeği ile sosyal beceri ölçeği ve alt boyutlarına ait istatistiklere yer verilmiştir. Katılımcıların problemleri medya kullanım ölçeğinden almış oldukları ortalama puan 16,01±6,04, sosyal beceri ölçeğinden almış oldukları ortalama puan 18,30±2,51'dir. Cronbach Alpha katsayısının 0,70'in üzerinde olması ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir. Cronbach Alpa değerleri

incelendiğinde problemlı medya kullanım ölçeği ile sosyal beceri ölçeği ve alt boyutlarının güvenilir olduğu görölmektedir. George ve Mallery (2010), çarpıklık ve basıklık değerlerinin -2,0 ile +2,0 arasında olduğu durumlarda verilerin normal dağılımdan geldiğini belirtmiştir. Skewness ve Kurtosis değerlerine bakıldığında problemlı medya kullanım ölçeği ile sosyal beceri ölçeği ve alt boyutlarının normal dağıldığı görölmektedir.

Bulgular

Okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemlı kullanımlarının ve sosyal becerilerinin incelenmesini amaçlayan bu araştırmadan elde edilen bulgular bu bölümde açıklanıp yorumlanmıştır. Aşağıda yer alan Tablo 2’de problemlı medya kullanım ölçeği ve sosyal beceri puanlarına göre farklılığın analizine ilişkin elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 2. Problemlı Medya Kullanım Ölçeği ve Sosyal Beceri Ölçeği Puanlarına Göre Farklılığın Analizi

		n	Ortalama	SS	t	p
Problemlı Medya Kullanım Ölçeği	Kız	235	15,81	5,75	0,773	0,440
	Erkek	196	16,26	6,39		
Sosyal Beceri Ölçeği	Kız	235	18,29	2,49	0,081	0,935
	Erkek	196	18,31	2,54		
İş Birliği	Kız	235	7,06	1,22	0,325	0,745
	Erkek	196	7,02	1,28		
Öz Kontrol	Kız	235	4,96	1,45	0,777	0,438
	Erkek	196	4,85	1,46		
Hakkını Arama	Kız	235	6,26	1,03	1,777	0,076
	Erkek	196	6,43	,92		

Independent Sample t Testi, $p < 0,05$

Tablo 2’de Problemlı Medya Kullanımı Ölçeği ve Sosyal Beceri Ölçeği’nden alınan toplam puan ve alt ölçek puanlarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ulaşılan sonuçlar yer almaktadır. Problemlı Medya Kullanımı Ölçeğinde kızların ortalama puanı 15,81 iken, erkeklerin ortalama puanı 16,26’dır; bu fark istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p > 0,05$). Sosyal Beceri Ölçeğinde ise kızların ortalama puanı 18,29, erkeklerin ise 18,31’dir ve bu fark da istatistiksel olarak anlamsızdır ($p > 0,05$). İş Birliği, Öz Kontrol ve Hakkını Arama gibi alt boyutlarda da cinsiyetler arası farklar istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Bu sonuçlar, cinsiyetin Problemlı Medya Kullanımı ve Sosyal Beceri Ölçekleri puanları üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığını göstermektedir. Aşağıda yer alan Tablo 3’te problemlı medya kullanım ölçeği ve sosyal beceri ölçeği puanlarının anne eğitim durumuna göre farklılığın analizine ilişkin elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 3. Problemlı Medya Kullanım Ölçeği Ve Sosyal Beceri Ölçeği Puanlarının Anne Eğitim Durumuna Göre Farklılığın Analizi

	Anne Eğitim Durumu	n	Ortalama	SS	F	p	Fark
Problemlı Medya Kullanım Ölçeği	Ortaokul ve altı	63	18,87	7,30	6,354	<0,001*	1>2
	Lise	146	15,04	5,57			1>3
	Ön Lisans	58	16,38	6,54			1>4
	Lisans ve üzeri	164	15,67	5,44			
Sosyal Beceri Ölçeği	Ortaokul ve altı	63	17,97	2,60	2,166	0,091	
	Lise	146	18,42	2,52			
	Ön Lisans	58	17,67	2,59			
	Lisans ve üzeri	164	18,53	2,41			
İş Birliği	Ortaokul ve altı	63	7,10	1,07	1,253	0,290	
	Lise	146	7,14	1,20			
	Ön Lisans	58	6,78	1,43			
	Lisans ve üzeri	164	7,02	1,29			
Öz Kontrol	Ortaokul ve altı	63	4,62	1,53	3,066	0,028*	4>1
	Lise	146	4,94	1,50			4>3
	Ön Lisans	58	4,57	1,49			
	Lisans ve üzeri	164	5,12	1,34			
Hakkını Arama	Ortaokul ve altı	63	6,25	1,09	0,819	0,819	
	Lise	146	6,33	,94			

Ön Lisans	58	6,33	,98
Lisans ve üzeri	164	6,39	,99

Tek Yönlü ANOVA Testi; $p < 0,05$

Tablo 3 incelendiğinde Problemlili Medya Kullanımı Ölçeği ve Sosyal Beceri Ölçeği'nden alınan toplam puan ve alt ölçek puanlarının anne eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ulaşılan sonuçlar yer almaktadır. Problemlili Medya Kullanım Ölçeğinde, ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarının ortalama puanı 18,87, lise mezunu annelerin çocuklarının ortalama puanı 15,04, ön lisans mezunu annelerin çocuklarının ortalama puanı 16,38 ve lisans ve üzeri eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarının ortalama puanı 15,67'dir. Bu farklılıklar istatistiksel olarak anlamlıdır ($F=6,354$, $p < 0,001$). Bu farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tamhane T2 testi ($L_F=3,937$, $p < 0,05$) sonuçlarına göre problemlili Medya Kullanım Ölçeğinden alınan puanlar, ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarının lise, ön lisans ile lisans ve üstü eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarına göre daha yüksek puanlar aldıklarını göstermektedir. Sosyal Beceri Ölçeğinde ise, eğitim düzeyi arttıkça çocukların ortalama puanlarında bir artış gözlemlenmiştir, ancak bu farklılıklar istatistiksel olarak anlamlı değildir ($F=2,166$, $p=0,091$). İş Birliği ve Hakkını Arama alt boyutlarında da eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır, sadece Öz Kontrol alt boyutunda Tukey testi ($L_F=1,260$, $p > 0,05$) sonuçlarına göre lisans ve üzeri eğitim düzeyine sahip olanların çocuklarının öz kontrol düzeylerinin ortaokul ve altı ile ön lisans mezunu olanların çocuklarına göre daha yüksek düzeyde olduğunu göstermektedir ($F=3,066$, $p=0,028$). Bu veriler, annenin eğitim düzeyinin çocukların problemlili medya kullanımı üzerinde etkili olabileceğini, ancak öz kontrol alt boyutu dışında sosyal beceriler üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Tablo 4'te problemlili medya kullanım ölçeği ve sosyal beceri ölçeği puanlarının baba eğitim durumuna göre farklılığın analizine ilişkin elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 4. Problemlili Medya Kullanım Ölçeği Ve Sosyal Beceri Ölçeği Puanlarının Baba Eğitim Durumuna Göre Farklılığın Analizi

	Baba Eğitim Durumu	n	Ortalama	SS	F	P
Problemlili Medya Kullanım Ölçeği	Ortaokul ve altı	80	17,27	7,05	1,689	0,169
	Lise	153	16,03	6,32		
	Ön lisans	51	15,16	5,48		
	Lisans ve üzeri	147	15,62	5,27		
Sosyal Beceri Ölçeği	Ortaokul ve altı	80	18,41	2,56	0,930	0,426
	Lise	153	18,05	2,54		
	Ön lisans	51	18,67	2,35		
	Lisans ve üzeri	147	18,35	2,50		
İş Birliği	Ortaokul ve altı	80	7,18	1,13	1,717	0,163
	Lise	153	6,97	1,36		
	Ön lisans	51	7,33	1,01		
	Lisans ve üzeri	147	6,94	1,26		
Öz Kontrol	Ortaokul ve altı	80	4,86	1,50	0,649	0,584
	Lise	153	4,80	1,50		
	Ön lisans	51	5,00	1,50		
	Lisans ve üzeri	147	5,02	1,38		
Hakkını Arama	Ortaokul ve altı	80	6,37	,86	0,396	0,756
	Lise	153	6,28	1,02		
	Ön lisans	51	6,33	,97		
	Lisans ve üzeri	147	6,39	1,02		

Tek Yönlü ANOVA Testi; $p < 0,05$

Tablo 4 incelendiğinde Problemlili Medya Kullanımı Ölçeği ve Sosyal Beceri Ölçeği'nden alınan toplam puan ve alt ölçek puanlarının baba eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediğine ilişkin ulaşılan sonuçlar yer almaktadır. Problemlili Medya Kullanım Ölçeğinde, ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip babaların çocuklarının ortalama puanı 17,27, lise mezunu babaların çocuklarının ortalama puanı 16,03, ön lisans mezunu babaların çocuklarının ortalama puanı 15,16 ve lisans ve üzeri eğitim düzeyine sahip babaların çocuklarının ortalama puanı 15,62'dir. Problemlili medya kullanımı ile baba eğitim durumu arasındaki farklılık

istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$). Sosyal Beceri Ölçeğinde ise, ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip babaların çocuklarının ortalama puanı 18,41, lise mezunu babaların çocuklarının ortalama puanı 18,05, ön lisans mezunu babaların çocuklarının ortalama puanı 18,67 ve lisans ve üzeri eğitim düzeyine sahip babaların çocuklarının ortalama puanı 18,35'tir. Sosyal beceri ile baba eğitim durumu arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$). İş Birliği, Öz Kontrol ve Hakkını Arama alt boyutlarında da eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu veriler, babanın eğitim düzeyinin çocukların problemleri medya kullanımı ve sosyal becerileri üzerinde belirgin bir etkisi olmadığını göstermektedir. Tablo 5'te problemleri medya kullanım ölçeği ve sosyal beceri ölçeği arasındaki ilişkinin analizi ilişkin elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 5. Problemleri Medya Kullanım Ölçeği ve Sosyal Beceri Ölçeği Arasındaki İlişkinin Analizi

	Sosyal Beceri Ölçeği	Problemleri Medya Kullanım Ölçeği	İş Birliği	Öz Kontrol	Hakkını Arama
Sosyal Beceri Ölçeği	<i>rh</i>	1	,731	,717	,561
	<i>p</i>		<,001*	<,001*	<,001*
Problemleri Medya Kullanım Ölçeği	<i>rh</i>	1	-,109	-,208	-,037
	<i>p</i>		,024*	<,001*	,447
İş Birliği	<i>rh</i>		1	,224	,263
	<i>p</i>			<,001*	<,001*
Öz Kontrol	<i>rh</i>			1	,065
	<i>p</i>				,178
Hakkını Arama	<i>rh</i>				1
	<i>p</i>				

Pearson Korelasyon Testi; $p<0,05$

Tablo 5 incelendiğinde Problemleri Medya Kullanım Ölçeği ile Sosyal Beceri Ölçeği arasında ilişki olup olmadığına ilişkin ulaşılan sonuçlar yer almaktadır. Sosyal beceri ile problemleri medya kullanımı arasında düşük düzeyde negatif ilişki saptanmıştır ($r=-0,189$, $p<0,001$). Sosyal beceri arttıkça problemleri medya kullanımı azalmaktadır. Tablo 6'da okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeylerinin sosyal beceri düzeyleri üzerindeki etkisi analizine ilişkin elde edilen sonuçlar sunulmuştur.

Tablo 6. Okul Öncesi Dönem 48-72 Aylık Çocukların Dijital Medya Ekranını Problemleri Kullanım Düzeylerinin Sosyal Beceri Düzeyleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi

	$\hat{\beta}$	SE $\hat{\beta}$	Beta	t	p değeri
(Sabit)	20,053	,413		48,522	<,001
Okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeyleri	-,103	,023	-,205	-4,463	<,001
	R	R ²	F	p	
	0,189	0,042	19,914	<0,001	

Bağımlı Değişken: Sosyal Beceri Düzeyleri

Tablo 6 incelendiğinde okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeylerinin sosyal beceri düzeyleri üzerindeki etkisi basit doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeyleri, sosyal beceri düzeylerini anlamlı ve negatif şekilde etkilemektedir ($\hat{\beta}=-0,103$; $F=19,914$; $p<0,05$). Çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeylerinin sosyal beceri düzeylerini açıklama oranı %4 olarak bulunmuştur ($R^2=0,042$).

Sonuç ve Tartışma

Son yıllarda kullanımı artarak devam eden dijital medya araçlarının okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerinde olumlu ve olumsuz etkilerinin olduğu bilinmektedir. Dijital medya araçlarının kullanımında yaşanan problemler çocuğun birçok beceri alanlarını etkilemektedir. Şüphesiz bu alanlardan birisi de kazanımı erken yıllarda başlayan sosyal becerilerdir. Bu nedenle araştırmada okul öncesi dönem 48-72 aylık çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım ve sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkileri incelemek

belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre cinsiyet ve baba eğitim durumu değişkenlerinin problemli medya kullanımı ve sosyal beceri üzerinde etkili olmadığı tespit edilirken, anne eğitim durumunun problemli medya kullanımı ve sosyal becerilerin öz kontrol alt boyutunda etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca problemli medya kullanımı ve sosyal becerilerin negatif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucuna göre problemli medya kullanımının sosyal becerilerin yordayıcısı olduğu ifade edilebilir. Bu bölümde elde edilen bulguların alan yazın ile desteklenerek değerlendirilmesi yapılmıştır.

Bu araştırmadan elde edilen bulgular incelendiğinde cinsiyetin problemli medya kullanımı ve sosyal beceri üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında bu sonuçla aynı doğrultuda başka araştırmalar bulunmaktadır. Hansa Bilek (2011) okul öncesi dönem çocuklarının bulunduğu ev ile okul ortamlarındaki sosyal becerileri üzerinde cinsiyetin bir etkisinin olmadığını bulmuştur. Bir başka araştırmada 4-6 yaş çocuklarının sosyal becerileri düzeyleri ve cinsiyeti karşılaştıran Yılmaz Bolat ve Kahveci (2016) çalışmaları sonucuna göre anlamlı bir etki ifade etmemesi açısından benzerlik göstermektedir. Alan yazında mevcut çalışmanın sonuçlarıyla farklı yönde araştırmalar bulunmaktadır. Sosyal beceriler ve cinsiyet değişkeniyle ilgili yapılan farklı çalışmalar incelendiğinde Bülbül ve Dinçer (2009) 4 yaş çocuklarının sosyal becerilerini çeşitli özellikler açısından incelemek üzere yaptıkları çalışmada elde ettikleri sonuçlara göre cinsiyet değişkeninde erkek çocuklarının kızlara kıyasla sosyal becerilerinde düşüş olduğu gözlemlenmiştir. Bu çalışmayla benzerlik gösteren başka çalışmalar da mevcuttur (Beadini, 2023; Gomes & Pereira, 2014; Pekdoğan, 2016; Walker, 2004). Problemli medya kullanımı ve cinsiyet değişkeniyle ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde Beadini (2023) araştırma sonuçlarına göre erkek çocukların problemli medya kullanımlarının yüksek olduğunu bulmuştur. Furuncu (2019) yaptığı çalışmada problemli medya kullanımı ve cinsiyeti karşılaştırdığında kız çocuklarının erkek çocuklarına kıyasla problemli medya kullanımını daha düşük bulmuştur. Li ve Chung (2006) yaptıkları çalışmada ise erkeklerin kızlara oranla internetle daha fazla zaman geçirdikleri ve erkeklerin problemli medya kullanımının yüksek olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Erkek çocukların dijital oyun bağımlılıklarının kız çocuklarına oranla daha yüksek olduğunu ifade eden başka araştırmalar da mevcuttur (Aydoğdu, 2018; Budak, 2020; Erboy & Vural, 2010; Lowrie & Jorgensen, 2011). Yapılan çalışmada cinsiyetin problemli medya kullanımı ve sosyal beceri üzerinde etkisinin olmaması dolayısıyla kız ve erkeklerin problemli medya kullanımlarının ve sosyal beceri yetkinliklerinin benzer olduğu yorumu yapılabilir. Bu çalışma ve diğer araştırmaların sonuçlarının farklılıkları göz önüne alındığında gelecekte başka çalışmalarda cinsiyet değişkeninin incelenmesinin bu değişkene yönelik daha ayrıntılı bilgilere ulaşmak açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde anne eğitim durumunun problemli medya kullanımı üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Problemli Medya Kullanım Ölçeğinden alınan puanlar, ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarının lise, ön lisans ile lisans ve üstü eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarına göre daha yüksek puanlar aldıklarını göstermektedir. Annenin eğitim düzeyi arttıkça çocukların sosyal beceri düzeylerinin öz kontrol alt boyutunda anlamlı bir artış belirlenmiştir. Bu bağlamda öz kontrol alt boyutunda ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip annelerin çocuklarının diğer gruplara göre sosyal becerilerinde düşüş gözlemlenmiştir. Bu veriler ışığında anne eğitim düzeyi çocukların problemli medya kullanımı üzerinde etkili olurken sosyal beceriler üzerinde ise öz kontrol alt boyutunda farklılaşmaya neden olduğu görülmektedir. Alan yazında mevcut çalışmanın sonuçlarıyla aynı yönde araştırmalar bulunmaktadır. Levine ve diğerleri (2019) çocukların medya kullanımıyla ilgili yaptıkları çalışmada eğitim düzeyi düşük ebeveyne sahip çocukların medyayı daha fazla kullandıkları fakat eğitim düzeyi yüksek ebeveyne sahip çocukların daha az medya araçlarını kullandıklarını tespit etmişlerdir. Bu araştırmanın sonuçlarından farklı olarak yapılan çalışmalar incelendiğinde çocukların sosyal beceri düzeyleri ve anne eğitim durumu arasında bir ilişki tespit edilmeyen çalışmalar da bulunmaktadır (Atmaca ve diğerleri, 2020; Beadini, 2023; Bülbül & Dinçer, 2009; Hansa Bilek, 2011). Özcan (2018) annenin eğitim düzeyinin sosyal beceriler üzerinde etkisini incelediği çalışmasında anne eğitim düzeyi arttıkça çocuklarının da sosyal becerilerinde artış gözlemlenmiştir. Yapılan bu çalışmada ise annenin eğitim düzeyinin çocukların problemli medya kullanımı üzerinde etkili olabileceğini, ancak sosyal beceriler üzerinde belirgin bir etkisi olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Anne eğitim düzeyinin çocukların problemli medya kullanımıyla ilişkisi alan yazın ile tutarlı bir görünüm sergilemektedir. Bu sonucun nedeni

anne eğitim düzeyinin çocukların medya kullanımı ile ilgili yetkinliğini etkileyebildiği şeklinde ifade edilebilir. Anne eğitim düzeyinin sosyal beceriler ile ilişkisinin sadece öz kontrol alt boyutunda farklılık göstermesi ise çalışma grubundaki annelerin eğitimsel özelliklerinin bir yansıması olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda annelerin eğitim durumunun hem öz kontrol alt boyutuyla hem de problemleri medya kullanımı ile ilişkili olması bu konulardaki çocuğa yaklaşımlarının birbirini destekler bir görünüm sergilediğini düşündürmektedir.

Araştırmada baba eğitim durumunun problemleri medya kullanımı ve sosyal beceri üzerinde anlamlı bir farklılaşmaya neden olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Alan yazında bu sonuçla aynı doğrultuda başka araştırmalar bulunmaktadır (Atmaca ve diğerleri, 2020; Beadini, 2023; Hansa Bilek, 2011). Alan yazında yer alan diğer çalışmalar gözden geçirildiğinde baba eğitim düzeyinin artmasının sosyal becerileri olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir (Günindi, 2008; Özcan, 2018; Pekdoğan, 2016; Tatlı, 2014). Ancak Bülbül ve Dinçer (2009) yaptıkları çalışmada babanın üniversite mezunu olup olmamasının çocuğun sosyal becerilerini etkilemediğini saptamıştır. Alan yazında araştırma sonucuyla farklılık gösteren başka çalışmalar da mevcuttur. Coyne ve diğerleri (2021) düşük eğitim düzeyine sahip ebeveynlerin medya kullanımının daha yüksek olduğu aynı zamanda ebeveynlerin eğitim düzeylerinin kendi medya kullanımları üzerinde etkilerinin olduğu gibi çocukların medya kullanımı üzerinde de etkilerinin olabileceğini ifade etmişlerdir. Yapılan çalışmada baba eğitim durumunun çocukların problemleri medya kullanımı ve sosyal beceriler üzerinde etkisinin olmamasının nedeni olarak babaların çocuklarıyla annelere kıyasla daha az vakit geçirmeleri gösterilebilir. Babanın çocukla iletişimini, beraber geçirilen süreyi ve medya kullanımı ile ilgili görüşlerini inceleyen farklı çalışmaların yapılması baba eğitim durumunun etkileri ile ilgili daha kapsamlı sonuçların elde edilmesini sağlayabilir.

Araştırmada problemleri medya kullanımı ve sosyal becerilerin negatif yönlü bir ilişkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeyleri, sosyal beceri düzeylerini anlamlı ve negatif şekilde etkilemektedir. Çocukların dijital medya ekranını problemleri kullanım düzeylerinin sosyal beceri düzeylerini açıklama oranı %4 olarak bulunmuştur. Çocuğun problemleri medya kullanımları arttıkça sosyal becerileri olumsuz etkilenmektedir. Yapılan regresyon analizi sonucuna göre problemleri medya kullanımının sosyal becerilerin yordayıcısı olduğu ifade edilebilir. Alan yazında bu sonuçla aynı doğrultuda başka araştırmalar bulunmaktadır. Çocukların problemleri medya kullanımları ve sosyal becerileri arasında olumsuz bir ilişki tespit eden Beadini (2023) araştırmaya katılan çocukların problemleri medya kullanımları arttıkça kızgınlık, davranışlarını kontrol etme, değişikliklere uyum ve kendi davranışlarını kontrol etme gibi bazı sosyal becerilerinde azalmalar olduğunu ifade etmiştir. Özcan (2018) ve Toyran (2000) yaptıkları çalışmalar da elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir. Hinkley ve diğerleri (2018) okul öncesi dönem çocuklarının ekran başında geçirdikleri sürenin çocukların açık hava oyunlarına ve sosyal becerilerine olan etkilerini incelemek amacıyla yaptıkları çalışmada ekran başında geçirdikleri sürenin artması sonucunda çocukların düşük sosyal becerilere sahip olduklarını ifade etmişlerdir. Aslan ve diğerleri (2022) çocukların medyayı problemleri kullanmalarından doğan dijital oyun bağımlılıkları ve sosyal becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulmuşlardır. Christakis ve Zimmerman (2007) şiddet içerikli televizyon programlarının çocukların sosyal davranışlarında bozulmalara neden olduğunu belirtmişlerdir. Yapılan bu çalışmada problemleri medya kullanımının sosyal beceriler üzerinde etkisinin olduğu saptanmıştır. Araştırmadan elde edilen bu sonucun alan yazınla da tutarlılık göstermesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışma bazı sınırlılıklara sahiptir. Mevcut araştırma İzmir iline bağlı farklı ilçelerden toplanan veriler kullanılarak yürütülmüştür. Çalışma daha geniş bir örneklem grubunda uygulanabilir. Çalışmanın sosyodemografik bilgiler kısmı çeşitlendirilerek problemleri medya kullanımı ve sosyal beceriler ya da başka sosyal-duygusal değişkenler ile problemleri medya kullanımı arasındaki ilişkiler incelenebilir. Örneğin çocuğun mizacı, dayanıklılığı, anne babanın kişilik özellikleri, sosyo-ekonomik düzey gibi değişkenler de belirlenebilir.

Araştırmada dijital medya ekranının problemleri kullanım ve sosyal beceriler arasındaki ilişki incelenmiştir. Fakat sadece sosyal beceriler ile sınırlı kalmayıp farklı gelişim alanlarıyla arasındaki ilişki incelenebilir. Sonraki çalışmaların çocuk ve ebeveynlerle birebir görüşme ya da gözlem yoluyla araştırmaların

nitel yöntem ile yapılması planlanabilir. Hem nicel hem nitel yöntemlerin kullanıldığı karma yöntem araştırmaları yapılabilir. Son yıllarda dijital medya araçlarıyla ilk tanışma daha erken yaşlarda olmaktadır. Araştırma 48-72 ay çocuklarla sınırlıdır. Farklı yaş grubuyla çalışma yürütülerek ortaya çıkacak sonuçlar incelenebilir.

Yazarların Beyanı

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Etik Kurul Kararı: "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesinde' yer alan tüm kurallara uyulmuş ve yönergenin ikinci bölümünde yer alan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemlerden" hiçbirini gerçekleştirilmemiştir.

Çatışma beyanı: Yazarlar arasında ve yazarlar ile herhangi bir kişi ya da kurum arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve teşekkür: Bu çalışmaya veri toplama sürecinde destek olan tüm ebeveynlere teşekkür ederiz.

Kaynaklar

- Anme T., Shinohara R., Sugisawa Y., Tanaka E., Watanabe T., & Hoshino T. (2013). Validity and reliability of the social skill scale (SSS) as an index of social competence for preschool children. *Journal of Health Science*, 3(1), 5-11. <https://doi.org/10.5923/j.health.20130301.02>
- Arslan, E., Bütün, P., Doğan, M., Dağ, H., Serdarzade, C., & Arıca, V. (2014). Çocukluk çağında bilgisayar ve internet kullanımı. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi Dergisi*, 4(3), 195-201. <https://doi.org/10.5222/buchd.2014.195>
- Aslan, H., Başçılar, M. ve Karataş, K. (2022). Ergenlerde oyun bağımlılığı ile sosyal beceriler arasındaki ilişki. *Bağımlılık Dergisi*, 23(3), 266-274. <https://doi.org/10.51982/bagimli.1033761>
- Atmaca, R. N., Gültekin Akduman, G., & Şepitci Sarıbaş, M. (2020). Okul öncesi dönem çocuklarının sosyal beceri düzeylerinin bazı demografik özelliklere göre incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 6(2), 157-173. <https://doi.org/10.47714/uebt.768067>
- Aydoğdu, F. (2018). Dijital oyun oynayan çocukların dijital oyun bağımlılıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (31), 1-18. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-06-31-01>
- Beadini, İ. (2023). *Okul öncesi dönem çocuklarının problemleri medya kullanımları ile sosyal becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Billieux J., Maurage P., Lopez-Fernandez, O., Kuss, D. J., & Griffiths, M. D. (2015). Can disordered mobile phone use be considered a behavioral addiction? An update on current evidence and a comprehensive model for future research. *Current Addiction Reports*, 2, 156-162. <https://doi.org/10.1007/s40429-015-0054-y>
- Budak, K. S. (2020). *Okul öncesi dönem çocukları için dijital oyun bağımlılık eğilimi ölçeğinin ve dijital oyun ebeveyn rehberlik stratejileri ölçeğinin geliştirilmesi, problem davranışlarla ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Bülbül, N. E. (2008). *4 yaş çocuklarının sosyal becerilerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Bülbül, N. E., & Dinçer, Ç. (2009, Ekim 3). *4 yaş çocuklarının sosyal becerilerinin bazı değişkenler açısından değerlendirilmesi* [Conference session]. Uluslararası 5. Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi 2009, Edirne.
- Can, A. (1995). *Okul öncesi çocuklara yönelik televizyon programları içinde çizgi filmlerin çocukların gelişimine ve iletişimine yönelik etkileri* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Caplan, S. E. (2002). Problematic internet use and psychosocial well being: Development of a theory-based cognitive-behavioral measurement instrument. *Computers in Human Behavior*, 18(5), 553-575.
- Cha, S. ve Seo, B. (2018). Smartphone use and smartphone addiction in middle school students in Korea: Prevalence, social networking servise and game use. *Health Psychology Open*, 5(1), 1-15. <https://doi.org/10.1177/2055102918755046>
- Chiu, S. Lee, J. Z., & Huang, D. H. (2004). Video game addiction in children and teenagers in Taiwan. *Cyberpsychology Behavior*, 7(5), 571-581. <https://doi.org/10.1089/cpb.2004.7.571>
- Christakis, D. A., & Zimmerman, F. J. (2007). Associations between content types of early media exposure and subsequent attentional problems. *Journal of the American Academy of Pediatrics*, 120(5), 986-992. <https://doi.org/10.1542/peds.2006-3322>

- Christen, A. (2009). Transforming the classroom for collaborative learning in the 21st century. *Techniques: Connecting Education and Careers*, 84(1), 28-31.
- Cordes, C., & Miller, E. (2000). *Fool's gold: A critical look at computers in childhood*. Alliance for Childhood.
- Costley, K. C. (2014). *The positive effects of technology on teaching and student learning* [Unpublished master thesis]. Arkansas Tech University
- Coyne, S. M., Shawcroft, J., Gale, M., Gentile, D. A., Ethington, J. T., Holmgren, H., & Stockdale, L. (2021). Tantrums, toddlers and technology: Temperament, media emotion regulation, and problematic media use in early childhood. *Computers in Human Behavior*, 120, 106762. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2021.106762>
- Domoff, S. E., Gentile, D. A., Harrison, K., Gearhardt, A. N., Lumeng, J. C., & Miller, A. L. (2019). Development and validation of the problematic media use measure: A parent report measure of screen media "addiction" in children. *Psychology of Popular Media Culture*, 8(1), 2-11. <https://doi.org/10.1037/ppm0000163>
- Durak, H. Y. (2019). Investigation of nomophobia and smartphone addiction predictors among adolescents in Turkey: Demographic variables and academic performance. *The Social Science Journal*, 56(4), 492-517. <https://doi.org/10.1016/j.soscij.2018.09.003>
- Edis, K. (2020). Batman'da 6-12 yaş aralığındaki çocukların dijital medya araçları kullanımına annelerin bakışı. *Universal Journal of History and Culture*, 2(1), 57-76.
- Erboy, E., & Vural, R. A. (2010). İlköğretim 4 ve 5 sınıf öğrencilerinin bilgisayar oyun bağımlılığını etkileyen faktörler. *Ege Eğitim Dergisi*, 11(1), 39-58.
- Ergüney, M. (2017). İnternetin okul öncesi dönemdeki çocuklar üzerindeki etkileri hakkında bir araştırma. *Ulak Bilge Dergisi*, 5(17), 1917-1938. <https://doi.org/10.7816/ulakbilge-05-17-10>
- Furuncu, C. (2019). *Problemlili medya kullanım ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik güvenirlik çalışması: Çocuklarda ekran bağımlılığı ölçeği ebeveyn formu* [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Furuncu, C., & Öztürk, E. (2020). Problemlili medya kullanım ölçeği Türkçe formunun geçerlik güvenirlik çalışması: Çocuklarda ekran bağımlılığı ölçeği ebeveyn formu. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 535-566. <https://doi.org/10.24130/eccd-jecs.1967202043237>
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference* (10. Baskı). Pearson.
- Gomes, R., & Pereira, A. (2014). Influence of age and gender in acquiring social skills in Portuguese preschool education. *Psychology*, 5, 99-103. <https://doi.org/10.4236/psych.2014.52015>
- Gözen, G., Karakaş, N., Şahin, C., Özpoyraz, E., Altundal, M., & Acar, I. H., (2021). *Erken çocuklukta teknolojik cihazlar aracılığı ile öğrenme. Çocuk Gelişim ve Öğrenme Çalışmaları Laboratuvarı, Özyeğin Üniversitesi.*
- Granic, I., Lobel, A., & Engels, R. C. (2014). The benefits of playing video games. *American Psychologist*, 69(1), 66-78.
- Guðmundsdóttir, G. B., & Hardersen, B. (2012). The digital universe of young children. *Nordic Journal of Digital Literacy*, 7(3), 221-226. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-943X-2012-03-06>
- Gülay, H., & Akman, B. (2009). *Okul öncesi dönemde sosyal beceriler*. Pegem Akademi Yayınları.
- Gündoğan, A., Körükçü, Ö., Ogelman, H.G., & Seçer, Z. (2014). Okul öncesi dönemde ebeveyn-çocuk sosyal becerilerinin incelenmesi: Denizli ili örneği. *Uluslararası Aile Çocuk ve Eğitim Dergisi*, 2(4), 149-170. <https://doi.org/10.17359/ACED.201449032>
- Günindi, N. (2008). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden altı yaş çocuklarının sosyal uyum becerileri ile anne-babalarının empatik becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Güzen, M. (2021). *Covid-19 pandemi öncesi ve pandemi sürecinde 4-6 yaş çocuklarının dijital oyun bağımlılık eğilimleri ve ebeveyn rehberlik stratejilerinde görülen farklılıkların incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi.
- Hancox, R. J., Milne, B. J., & Poulton, R. (2005). Association of television viewing during childhood with poor educational achievement. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*, 159(7), 614-618. <https://doi.org/10.1001/archpedi.159.7.614>
- Hansa Bilek, M. (2011). *Okul öncesi dönem çocukların ev ile okul ortamındaki sosyal becerilerin karşılaştırılması* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Trakya Üniversitesi.
- Harman, J.P., Hansen, C.E., Cochran, M. E., & Lindsey, C.R. (2005). Liar, liar: Internet faking but not frequency of use affects social skills, self-esteem, social anxiety, and aggression. *Cyberpsychology Behavior*, 8(1), 1-6. <https://doi.org/10.1089/cpb.2005.8.1>
- Hart, C. H., Newell, L. D., & Olsen, S. F. (2003). Parenting skills and social-communicative competence in childhood. J. O. Greene & B. R. Burleson (Eds.), *Handbook of communication and social interaction skills* içinde (ss.753-797). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.
- Hinkley, T., Brown, H., Carson, V., & Teychenne, M. (2018). Cross sectional associations of screen time and outdoor play with social skills in preschool children. *PLoS One*, 13(4), e0193700. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0193700>
- Horzum, M. B. (2011). İlköğretim öğrencilerinin bilgisayar oyunu bağımlılık düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve*

Bilim, 36(159), 56-68.

- Kandır, A., (2001). Çocuk gelişiminde okul öncesi eğitim kurumlarının yeri ve önemi. *Milli Eğitim Dergisi*, 151,102-104.
- Karaboğa, M. T. (2019). Dijital medya okuryazarlığında anne ve baba eğitimi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 14 (20), 2040-2073. <https://doi.org/10.26466/opus.601942>
- Karashaşin, H. (2016). *Sosyal Beceri Ölçeğinin Türkçe Formunun alternatif modellerinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Adnan Menderes Üniversitesi.
- Karashaşin, H., Totan, T., & Aksu, G. (2021). Erken çocukluk döneminde sosyal beceri ölçeği Türkçe formunun geçerlik ve güvenilirliği. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 5(2), 469-493. <https://doi.org/10.24130/ecccd-jecs.1967202152249>
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Karataş, Z. (2020). Sosyal beceriye giriş. Deniz, M.E. ve Eryılmaz, A. (Ed.), *Sosyal beceri eğitimi* (2. Baskı) içinde (ss.2-27). Pegem Akademi Yayınları.
- Kılıç, M. (2012). *Televizyon izleme süresinin okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 60-72 aylık çocukların sosyal becerileri ve antisosyal davranışları üzerindeki etkisinin incelenmesi: (Samsun ili örneği)* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. On Dokuz Mayıs Üniversitesi.
- Kılınc, S. (2015). *Okul öncesi çağındaki çocukların teknoloji kullanımı hakkındaki ebeveyn görüşlerinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dumlupınar Üniversitesi.
- Kubey, R., & Csikszentmihalyi, M. (2002). Television addiction is no mere metaphor. *Scientific American*, 286(2), 74-80. <https://doi.org/10.1038/scientificamerican0202-74>
- Kuyucu, M. (2017). Gençlerde akıllı telefon kullanımı ve akıllı telefon bağımlılığı sorunsalı: "akıllı telefon (kolik)". *Üniversite Gençliği*, 7(14), 328-359.
- Lemmens, J. S., Valkenburg P. M., & Peter, J. (2009) Development and validation of a game addiction scale for adolescents. *Media Psychology*, 12(1), 77-95. <https://doi.org/10.1080/15213260802669458>
- Levine, L. E., Waite, B. M., Bowman, L. L., & Kachinsky, K. (2019). Mobile media use by infants and toddlers. *Computers in Human Behavior*, 94(5), 92- 99. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.12.045>
- Li, S. M., & Chung, T. M. (2006). Internet function and internet addictive behavior. *Computers in Human Behavior*, 22(6), 1067-1071.
- Lissak, G. (2018). Adverse physiological and psychological effects of screen time on children and adolescents: Literature review and case study. *Environmental Research*, 164, 149- 157. <https://doi.org/10.1016/j.envres.2018.01.015>
- Lowrie, T., & Jorgensen, R. (2011). Gender differences in students' mathematics game playing. *Computers & Education*, 57(4), 2244-2248. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.06.010>
- Mistry, K. B., Minkovitz, C. S., Strobino, D. M., & Borzekowski, D. L. (2007). Children's television exposure and behavioral and social outcomes at 5.5 years: Does timing of exposure matter. *Journal of the American Academy of Pediatrics*, 120(4), 762-769. <https://doi.org/10.1542/peds.2006-3573>
- Muslu, G. K., & Bolşık, B. (2009). Çocuk ve gençlerde internet kullanımı. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 8(5), 445-450.
- Mustafaoğlu, R., & Yasacı, Z. (2018). Dijital oyun oynamanın çocukların ruhsal ve fiziksel sağlığı üzerine olumsuz etkileri. *Bağımlılık Dergisi*, 19(3), 51- 58.
- Özabacı, N. (2006). Çocukların sosyal becerileri ile ebeveynlerinin sosyal becerileri arasındaki ilişki üzerine bir araştırma. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 163-179.
- Özcan, F. (2018). *Okul öncesi eğitim alan çocuklarda teknoloji kullanımı ve sosyal becerilerin bazı değişkenler açısından incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Kastamonu Üniversitesi.
- Özcan, F., Çağlar, A., & Pekdoğan, S. (2023). 4-6 yaş grubu çocukların sosyal becerileri ve teknoloji kullanımları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 28(2), 709-717. <https://doi.org/10.24106/kefdergi.697168>
- Özkan, A., & Hira, İ. (2017). Dijital medya ve sosyalleşme: 6-12 yaş çocukların sosyalleşmesine dair ebeveyn görüşleri İstanbul örneği. *Kesit Akademi Dergisi*, (9), 245-270.
- Özkılıç-Kabul, N. D. (2019). *Üç yaş çocuklarda teknoloji alet kullanımının sosyal beceri, oyun becerisi ve dil gelişimi üzerindeki etkilerin incelenmesi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Maltepe Üniversitesi.
- Özmert, E., Toyran, M., & Yurdakök, K. (2002). Behavioral correlates of television viewing in primary school children evaluated by the child behavior checklist. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 156(9), 910-914. <https://doi.org/10.1001/archpedi.156.9.910>
- Pagani, L., Fitzpatrick, C., Barnett, T. A., & Dubow, E. (2010). Prospective associations between early childhood television exposure and academic, psychosocial, and physical well-being by middle childhood. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, 164(5), 425-31. <https://doi.org/10.1001/archpediatrics.2010.50>

- Pekdoğan, S. (2016). 5-6 yaş çocukların sosyal becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(4), 1946-1965.
- Radesky, J. S., & Christakis, D. A. (2016). Increased screen time: implications for early childhood development and behavior. *Pediatr Clin North Am*, 63(5), 827-839. <https://doi.org/10.1016/j.pcl.2016.06.006>
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu. (2013). *Türkiye'de çocukların medya kullanma alışkanlıkları araştırması*. https://www.rtuk.gov.tr/Media/FM/Birimler/Kamuoyu/2013%20Y%C4%B1%C4%B1%20Ara%C5%9Ft%C4%B1rmalar%C4%B1_0110.pdf
- Roe, K., & Muijs, D. (1998). Children and computer games: A profile of the heavy user. *European Journal of Communication*, 13, 181-200. <https://doi.org/10.1177/0267323198013002002>
- Sayan, H. (2016). Okul öncesi eğitimde teknoloji kullanımı. *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 5(13), 67-83.
- Sönmezer, Z., & Balcıoğlu, B. A. (2023). Dijital medya ve ekrana emanet edilen çocuklar. *Socrates Journal of Interdisciplinary Social Studies*, 9(33), 54-70. <https://doi.org/10.5281/zenodo.8339914>
- Strasburger, V. C., Hogan, M. J., Mulligan, D. A., Ameenuddin, N., Christakis, D. A., Cross, C., Fagbuyi, D. B., Hill, D. L., Levine, A. E., Mccarthy, C., Moreno, M. & Swanson, W. S. L. (2013). Children, adolescents and the media. *Council On Communications and Media*, 132(5), 958-961. <https://doi.org/10.1542/peds.2013-2656>
- Tatlı, S. (2014). *Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların anne-babalarıyla ve öğretmenleriyle olan ilişkilerinin sosyal beceri düzeylerine etkisi* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Selçuk Üniversitesi.
- Toran, M., Ulusoy, Z., Aydın, B., Deveci, T., & Akbulut, A. (2016). Çocukların dijital oyun kullanımına ilişkin annelerin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 22-63.
- Toyran, M. (2000). *Televizyon izlemenin ilkokul çocukları üzerindeki bazı fiziksel ve prososyal etkilerinin incelenmesi* [Uzmanlık tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Tutkun, O. (2011). Internet access, use and sharing levels among students during the teachinglearning process. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 10(3), 152-160.
- Tüzün, Ü. (2002). Gelişen iletişim araçlarının çocuk ve gençlerin etkileşimi üzerine etkisi. *Düşünen Adam*, 15(1), 46-50.
- Vural, E. D. (2006). *Okul öncesi eğitim programındaki duyuşsal ve sosyal becerilere yönelik hedeflere uygun olarak hazırlanan aile katılımlı sosyal beceri eğitimi programının çocuklarda sosyal becerilerinin gelişimine etkileri* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Walker, S. (2004). Teacher reports of social behavior and peer acceptance in early childhood: Sex and social status differences. *Child Study Journal*, 34(1), 13-28.
- Whang, L. S. M., Lee, S., & Chang, G. (2003). Internet over-users' psychological profiles: A behavior sampling analysis on internet addiction. *CyberPsychology & Behavior*, 6, 143-151.
- Yazıcı, Z., & Çetin, M. (2020). Sosyal beceri kavramı. Aslan, D. (Ed.), *Erken çocuklukta sosyal beceri eğitimi* (1. Baskı) içinde (ss.1-18). Pegem Akedemi Yayınları.
- Yılmaz Bolat, E., & Kahveci, D. (2016). 4-6 yaş grubu çocukların bazı değişkenlere göre sosyal becerilerinin karşılaştırılması. *Turkish Journal of Primary Education*, 1(1), 14-25.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The technological products used today by children under seven years old vary significantly. Through intensive use of digital devices, they gain a wide range of diverse experiences (Guðmundsdóttir & Hardersen, 2012). This intensive and increasing use brings both positive and negative outcomes to their development. While digital media tools provide lasting and positive contributions to children's learning in many ways (Costley, 2014; Christen, 2009; Gözen et al., 2021; Tutkun, 2011), there are also negative consequences stemming from the problematic usage of digital media screens. When examining the literature, studies that evaluate the problematic use of digital media screens alongside social skills are quite limited (Aslan et al., 2022; Beadini, 2023; Christakis & Zimmerman, 2007; Özcan, 2018; Toyran, 2000). Another important point area of lack has to do with the age group. There are a limited number of studies focusing on preschool-age children. Based on these issues, the research problem was identified as: "What are the relationships between the problematic use of digital media screens and social skill levels of preschool children aged 48-72 months and various socio-demographic variables? Does the digital media usage predict the social skill levels of preschool children?"

Method

The use of the relational survey model was fundamental for this study. It belongs to part of the general survey models and is a research model that helps determine whether there are differences between multiple variables, and if there is the degree of these differences (Karasar, 2005). To ensure the objectivity of the results, a random sampling method was employed. The sample consisted of 431 children aged 48-72 months, who exhibited normal development, and their parents, attending a total of 24 independent preschools affiliated with the Ministry of National Education (MoNE) in eight districts of İzmir (Bayraklı, Bornova, Buca, Çiğli, Gaziemir, Karabağlar, Karşıyaka, and Konak) during the 2022-2023 academic year. The data collection tools used in the study were the Personal Information Form, Problematic Media Use Scale (Short Form) (Furuncu & Öztürk, 2020) and the Social Skills Scale (Karaşahin et al., 2021). The results of the study indicated that the scales were valid and reliable (Furuncu & Öztürk, 2020; Karaşahin et al., 2021).

Results

In the Problematic Media Use Scale, the average score for girls was 15.81, while the average score for boys was 16.26; this difference is not statistically significant ($p>0.05$). Similarly, on the Social Skills Scale, the average score was 18.29 for girls, and 18.31 for boys, with this difference also being statistically insignificant ($p>0.05$). Differences between genders in subdimensions such as Cooperation, Self-Control, and Assertiveness were found to be statistically insignificant as well.

On the Problematic Media Use Scale, the average score of children whose mothers had a middle school or lower education level was 18.87, the average score of children whose mothers were high school graduates was 15.04, the average score of children whose mothers held an associate degree was 16.38, and the average score of children whose mothers had a bachelor's degree or higher was 15.67. The scores obtained from the Problematic Media Use Scale suggest that children of mothers who had an education level at or lower than the middle school level scored higher compared to children of mothers with high school, associate degree, bachelor's degree or more advanced degrees. These differences are statistically significant ($F=6.354$, $p<0.001$). On the Social Skills Scale, an increase in children's average scores was noted when the mothers' education level increased; however, these differences were not statistically significant ($F=2.166$, $p=0.091$). There were no significant differences found in the subdimensions of Cooperation and Assertiveness based on education level. However, in the Self-Control subdimension, it was observed that children of parents with a bachelor's or higher degree had higher levels of self-control compared to children of parents with nothing beyond a middle school education and those with an associate degree. ($F=3.066$, $p=0.028$).

The difference between problematic media usage and the father's education level was not statistically significant ($p>0.05$). The difference between social skills and the father's education level was also not

statistically significant ($p>0.05$). No significant differences were found in the subdimensions of Cooperation, Self-Control, and Assertiveness based on the father's education level.

There was a low-level negative correlation between social skills and problematic media use ($r=-0.189$, $p<0.001$). As social skills increase, problematic media usage decreases. More regular and intense digital media usage of children has a significant and negative effect on their social skill levels ($\beta=-0.103$; $F=19.914$; $p<0.05$). The proportion of variance explained by children's problematic digital media screen use in their social skill levels was found to be 4% ($R^2=0.042$).

Conclusion

According to the research results, while the variables of gender and father's education level were found to have no effect on problematic media usage and social skills, the mother's education level did appear to have an effect with particular emphasis on the self-control subdimension of social skills. Additionally, a negative relationship between media usage and social skills was identified. Based on the regression analysis, it can be stated that excessive media use is a predictor of social skills.